

ſchi, aizsēlojuſchi uſ Sweedriju, lai waretu uſbrukt leisaram, tad tas apmellēs lehninu Oſkaru. Dſchilagas polizijs par to ſinojuſti uſ Sweedriju un Dahniju. Aei kahds Berlines laikrakſis apstiprina wehſti par ſaswehreſtiбу pret leiharu Wilhelmu, ſinodams, ka Dſchilagas polizijsa telegrafejuſti ſchis leetas dehļ ari uſ Berlini. — Kā jaunakā ſinas wehſta, tad leifars Wilhelms eſtot nolehmīš, nemaj uſ Sweedriju nebrault, bet greeſtees atpakaļ uſ mahjām aktrafi, nekā pirms bijis nobomats.

No eeksfchsemèm.

No Peterburgas. „Kreewu tel. ag.“ sino 10. julijā, ka Bibi-Gibatā Mantašchewa un Valu beedribas fabriku strahdneeli 1. julijā astahjuſchees no darba. Streiks isplatiſees brihs ween us zitām baltās un melnās pilſehtas fabrikām. 4. julijā strahdneelu streiks eehahzees Valu dselſzela darbnizās, kadehk pretſchu brauzeenus wajadſejis apturet. Schimbrīhſham Valu un Valachanā neſtrahdajot wiſas fabrikas, tramwaji, druzkatamas, beedribas un darbnizas. Noriſinajuschees ari moſi eelu nemeeri, pee kam diwōs gabijumōs nekahrtibu apspeeſcha-
nas noluſkā wajadſejis nahkt ſaldatu pulleem valihgā, kuru mi-
netā apgabalā eſot peeteeloſchā ſlaitā. — Pehz kahdas wehla-
kas finas strahdneeli pamaſam aikal ſtahjoiees vee darba.

No Peterburgas. Zionisteem, kā laikraksti sino, esot aiseleegts naturet sapulzes, kā arī lajut dahwanas zionisma mehreleem par labu. Par zionismu, kā ūnams, sauz to lusitibū Schihbu starpā, kas par ūnu usbewumu isredsejusēs gahdat par to, lai Schihbu tauta eemantotu Ranaana ūmi atkal par ūnu dsihwes weetu.

— Skolu preeskch alleem musikanteem schoruden atwehrschoot Peterburga.

— Nepecauguschi brandwihna virzejti. Kā sinams, ir aiseleegts monopola brandwihna pahrdotawās pahrdot brandwihnu nepecauguscheem. Loti beeschi gadijās pahrpratumi un strihdi virzeju un pahrdeweju starpā, tadehk fa uſſati par to, kas fauzams par nepecauguschu, bij daſchadi. Tagad nu dots iſſtaidrojums, fa ſchinī leetā par nepecauguscheem eekaitami behrni lihds 15 gadu wežumani.

No Peterburgas. Beedinajums aizgājējiem uz tāhla-
jeem austrumiem. „Now. Wr.“ no peenahžigas vides luhgtā,
wispahribu eepašīstīnat ar schahdu pasinojumu: Kreevīja vla-
ſchi isplatījusčās domas, ka tāhlee austrumi, un ūsīvīki ķwan-
tuna apgabals, esot iehstā apsolitā seme, kur ik kārs nonahzejs,
lai winsč buhtu kas buhdams, tuhlin uz pēhdām atrudot eene-
figas darba weetas un iehstā laikā topot par bagatneelu. Schās
domas iżzehluſčās tāi laikā, kad lihbī ar ķwantuna apgabala
eenemšanu un Austrumu-Ķīnas dzelzcela buhwes sahkumu tur
pateesi wajadseja darba spēšu no misadām schirkām. Tapehz
pehdejs 5 gadōs darba melletaji un usnēhmeji šķo apgabalu
glušči pahrpluhdīnajusči. Sahtumā wini atradušči, īaut' ari
ne tuhlin un weegli, tomēhr eenesigu darbu, tapehz ka schai
semei somas ahtrās uſnlaukšanas deht. Darba īneku maiadseja.
Turpretim tagad tureenes apstākļi pavisam pahrgrossījusčees.
Wēnkahrt, tur sapluhduſči wiswifadu arobu un weikalu pee-
łopeji; otrkahrt, dzelzcela buhwei uz beigām nahſot, eerehdu
pee tās tagad wajaga daudz masak, tā ka daudzi jan ir bes
weetām. Tomēhr wehl arweenu peenahī leepleem pulkeem laimes
melletaji, no lūreem dasčhi dīmtenē atstāhjuſči glušči labas
weetas. Schē nu drihsā laikā eekluſt behdigds apstākļos un
truhlumā, jo Port-Arturā dījhwe loti dahrga. Vis ta eemeſla
wajaga teem, kuri grib uz ķwantunu dotees, loti apdomat fa-
wus folus un tifai tad turp zelot, kad pateesi drošha weeta
sinama waj ari naudas lihbēku veetelesči pee rokas, lai kāhdu
lailu waretu pahrtīt.

No Peterburgas. Nosazijumi par atlihdsibū nelaime kritisheem strahdneekeem, tā „Now. Br.” sino, tagad ešot iſſtaigajuschi zauri višas likumigās eestahdes. Scheem nosazijumeem ir leela nosihme. To strahdneeku līktens, kuri zaur nelaimes gadijumeem fabrikās saudejuschi sawu darba spēhju, jau sen greefis uſ ſewi nopeetnu mehribu. Tā jau 1859. gada laikda valdības komiſija pēc fabriku likumu zaurluhtoſchanas nosazijusi ſewiſchku atlihdsibas lahtribu preefch nelaime kritisheem strahdneekeem. Ari mehrlak daudzas komiſijas nodarbojuſčas ar ſcho jautajumu, bet nav neko eevehrojamu panahluſčas. Pirmo mehginaſjumu, eesneegt preefchlikumu walſtspadomē, iſbarija nelaika finanſchu ministris Viſchnegradskis; bet preefchlikums bij janem atpalač, jo apſpreedumi nebij labvēhligi. Vēž pīnigas pahrstrahdaschanas 1893. gada eesneegtais preefchlikums walſtspadomē ari tīla atraidits. No ta laika preefchlikums pahrstrahbats finanſchu ministrija lihds 1902. gadam un eesneegts walſtspadomē. Jaunā likuma lōdols pastahw eelsch tam, ka darba deweja veenahkums ir, atlihdsinat strahdneekeem nelaimes gadijumōs, kas noteek darbu strahdajot. Tīlai paſču strahdneeku leela neufmaniba atſwabina darba deweju no atbildības. Atlihdsibas augstums noteikts lihds diwi trefsch-dakām no strahdneela gada pēnas. Tāhlak nelaimigā zelsch vee ūeefas padarits weeglač, jo viſds gadijumōs noteikts aht-rais iſteefashanas weids. Ja darba dewejs ir nespēhjigs mafat, tad nelaime kritischo strahdneeku prasijumeem ir preefchroka pret viſeem ziteem prasijumeem. Līhgumi ūarp darba de- wejeem un nehmejeem teel no fabriku inspelzijas apſtiprinati. Tāhda pat kontrole teel ēewesta ari līhgumiōs ar apdroſchinashanas beebrībām. Ščini ūā iſſtrahdāta wesela rīnda nosazijumu, kas lai aprobeshotu apdroſchinashanas beebrību patwa- ūbu un gahdatu, ka atlihdsimajumus strahdneeki dabū bes jeb- lahda atwilluma. Vēž lihdsfchīnejas lahtribas strahdneelam bij trihs zeli valā: waj nu eesahkt prahwu, waj labprahīgi weenotees ar darba deweju waj ari apmeerinatees ar apdroſchinashanas beebrības iſmatkato ūopju naudu. Viſds ūchinis gadijumōs ūuhdeijs likuma preefchā bij noſtahdīt uſ ūeena pakahpeena ar darba deweju. Tā fa likumiōs atlihdsibas ang-

stums nebij nosfazits, tad teesām ari bij gruhī taisit spreedumu. Strahdneeki ari nesinaja, kahdōs atgadijumōs jaſuhōs, kahdōs ne. Wairakōs gadijumōs notika brihwa iſlihgſchana, pēe ſam netruhka nejaufas kauleſchanās, jo strahdneelu pēe ſpeeda neſchehligais truhkums, pēenemt ari masalo pēebahwa-juņu. Ari beedribās apdroſchinato strahdneelu ſtahwoklis nebij labaks, jo apdroſchinashanas beedribu agenti ſtahjās darba de- weju weetā. Bet mafajamo apdroſchinashanas premiju aug- ſhana pēe ſpeeda ruhpneelus ķertees pēe ſawſtarpigas apdroſchi- naſhanas. Tāhdas beedribas iſzehlās Riga, Odesā un Iwana Woſnēſenſkā, ſamehr Baſū un Haſkowā tāhdas bibinās. Šis beedribas jau wairak uſlabojuſčhas nelaimigo strahdneelu ſtah- wokli. Jazer, ſa zaur jauno litumu radīſees wairak tamlihdsigu beedribu, jo jaunois likums, ſā jau minets, noſaka fabriku ihpafchneeka atbildibu, atlīhdsības augſtumu un ahitru atlīhdsī- bas iſmalku nelaimes gadijumōs.

No Odefas. Sawadi adwolati. Vehz laikraakstu jino-
juma lahdam Odefas meerteesnesim nahzees hobit ar naudas
fobu diwus Odefas svehrinatus adwolatus, par to, ka tee ap-
gabala teefas koriwora, wifas publikas preelschā — lawuschees.
Tilai ar molām wini bishufchi issichikrami.

No Odesas. Leels ugunsgrēks. Nakti uz 5. jūliju, kā „Now. Wr.” raksta, Odesā bijis redzams leels ugunsgrēks atspīhdums, kas nāhjis no tuvejās fabriku pilsehtinas Porošpas. Uguns bij zehļusēs tureenes lāstu fabrikā, tad pahrgājuše uz pogu fabriku, iupatu dzirnawām, noftalīna fabriku un dascheem privateem dzīhwoskeem. Žihna ar postoscho elementu bijuše briesmīga, vee lam ari zīlwelu dzīhwibas gahjuščas boja. Saudejumi sneedzotees simtās tuhlsiosfās.

No Odesas. 10 gadus weza noseed̄sneeze. Rahdu P.

Igu nesen us eelas luhguši lahdus 10 gabus weža meitene pehž dahwanas. Pahrsteigts no meitenes retā skaituma, P. lgs apstahjees un apwaizajees pehž luhdsejas wezaleem un bſihwes apstahlkleem. Meitene raudadama stahstijusi, ka wina ſawus wezakus wairs neatzerotees, ilgakus gabus atpakał minu efot Tschigani nosaguſchi un tagad ſpeeschot ubagot. Gribedams eewahkt tumakas ſinas un nelaimigo meiteni, kura ſaužās par Mariju Tichanowu, no Tschiganeem atchwabinat, P. lgs minu ajsweda us tuwako polizijsos lokalu. Tur pa tam bij eeradees lahds S. lgs un luhdſis, loi palihdſot ſamellełt wina meiteni Maltu, kura heeschi ween us wairak deenām if mahjas paſuhdot un ari tagad efot deesin kur aifſlihbusi. Tonī brihdi eenahza P. lgs ar peetureto maſo ubadji. S. lgs to tuhlin paſina par ſarvu aifbehguſcho meitu. Us jautajumu, kur wina bijusi un ko wina dara, weſelām deenām mahjās nenahldama, meitene ſpihtigi atteiza, ka wina nodarbojotees ar ubagoſchanu un ſagſchanu. Polizijsas eerehdniſ draudeja meitenei ar areſtu, bet ta it labi ſinaja, ka behrnus winas wezumā newar ar areſtu ſodit un beidſot beslaunigi peesihmeja, ka preeſch ihſtām „ſeltpirſtitēm“ mispahr zeetums neefot radiis. bet tam reeniga paleekamā weeta efot Gachalina. Tur efot minas ſkolotaja miruſi, un Maltka buhſhot tās pehznahzeja. Us jautajumu, ko wina ſaužot par ſawu ſkolotaju, meitene atbildeja: „Nu, es runoju par „ſeltpirſtitī“ — Sonku Oliwſtein!“ Pehdeja, kā ſinams, lahdus gabus atpakał bij vofihſtama kā ſlawena kabatu ſagle, par kuru ſtahſtija tihri netizamas leetas.

No Narwas. Narwā drīshumā išnākšot jauns laikraksts
Igaunu un Kreewu walodās. Saturs buhšhot tas pats
weenā, kas otrā walodā.

No Donas apgabala. Par schaufmigu notikumu sino „Pet. Wed.“ korespondents iš Schalajewkas zeema. Warlamowa muischā strahdajuščas 33 jaunawas kā plahmējas. Rahdu wa-
karu pehz pabeigta darba minas, kā arween, dewusčas us naikts-
gulu schluhnī. Tur brihs eeradees puishu bars, kas gribejuschi
tikt eekščā. Jaunawas luhgusčas, lai minas leek meerā, bet
kad tas nelihdsejis, minas greefusčas vee nejauschi atnahkusčā
meschfarga, fazidamas, lai tas lihds rihtam schluhnī aisslehdī
no ahreenes ar aisskaramo atflehgū, jo no eelscheenes durwis nebi-
juščas aisslehdīsamās. Meschfargs to ari isdarijīs. Rahdu
stundu wehlak deesgan attahlažā muischā pamanija ugungsgreħka
atfpiħbumu; steidsčas us schluhnī, kur jaunawas guleja un atrada
wehl tifai tuhpošču drupu kaudsi, iż furas wehlak iswilka 33
lihkus. Jadomā, ka schluhnī aisdiebtinajušči atraiditee puishī.

Widseme.

No Rigaš. V. Latweeschu dseesmu svehtku Komitejas
sēhde, 11. jūlijā, sinots, ka tuhlin vēžs vēhdejās (16. jūnijā)
Komitejas sēhdes wehl peeteizees Lomīkas Latweeschu vihru
dubultkvartets, P. J. Neulanda vadībā. Nolemts, mineto du-
bultkvartetu usņemt loru faralstā. Dahlat nolasitas wairat
wehstules ar daschadeem pēprāsījumem no loru wadonu puſes,
kā arī daschas atteikshandas wehstules. Nolemts us pēprāsīju-
meem dot wajadīgos iſſlaibdrojumus, gan ar wehstulēm, gan
zaur laikraksteem. Raſsiwedis sinotis, ka us vēhdejo zirkularu
— lai pēſuhta ūmākas ſinas par lori — wehl dauds loru
neefot lihds ūhim atbilbejuſchi. Trop iſſazita wehleſchanas un
luhgums, lai loru wadoni us mineto zirkularu drihsumā atbil-
betu, lai nenokawetos nosku pēſuhtīschana. Dahlat sinots, ka
3 loknes nosku atſuhtītas. Nolemts, nodrusatās notes tuhlin
iſſuhtīt teem lōreem, kas us vēhdejo zirkularu atbilbejuſchi.
Ūhimbrīhscham pēſuhtīts ne preefsh latra dseedataja pa eſem-
plaram, bet tikai 75%. Jo plāſchi pahrunats, kā „R. A.“
ſino, dſihwollu jautajums. Komiteja atrabūse par wajadīgiu,
tuhlin iſſwehlet ūewiſchku dſihwolkli komiſiju, ūastahwoſchu no 6
lozelkeem ar ūooptazījas ūeſību, ūuras uſdemūns iſſinat, vēžs
eeſpehjas drihsā lailā, ūik un ūahdas telpas buhtu dabujamas
preefsh dseedataju dſihwolleem pa ūwehtku lailu. Komiteja iſ-
ſazija wehleſchanos un luhgumu, kaut Ridsmeeki, ūewiſchti namu
ihpachueki, nahtku ūnihtku komitejai pretim, atwehlebadami no-
berigas telpas preefsh dseedataju dſihwolleem, wāj nu pawīham

par brihwu, jeb wišmasakais par mažu atlihdibū. Berezim, ka Nidzmeekl ari ūchinis ūwehtlōs, tapat kā agrakōs, nahls ūwehtku Komitejai laipni pretim un buhs peepalihdsigi ūho ūvarigo Komitejas uſdewunu nolahrtot un tā ari no ūwas puſes karts pehz ūwas eespehjas peepalihdsēs weizinat leelo tautas ūwehtku labo iſboschanos. —

No Rīgas. Rīgas Latv. Veedribas Mūzikas Komisija, kā „Rīg. Am.” fino, uš wairak foru wadonu wehleßchanos fawā pēhdejā sehdē nolehmaſi pa otrām lahgām noturet foru wadoneem un skolotajeem preeſchlaſijumus (kursus) par foru wadis ſchanu, elementaro mūzikas teoriju un balsis iſdailoſchanu. Preeſchlaſijumus noturēs no 28. julijs līdz 9. augustam. Pa-mahzibas, kā ūnams, wiſeem ūlausitajeem par brihwu. Ūlausitajeem ja peeteižās līdz 23. julijam ſch. g., vee tam jaufdobari ūnā abreſe. Peeteiſchanas wehſtules ūhtamas Rīgas Latweeſchu Veedr. Mūzikas Komisijai.

Kungs, kura dsjihwes weeta buhfshot Zehfis.

— Geneigis weikals. Nehweles eelä lahdz jauns jilwels, tā „R. A.“ fino, nodarbojotees ar baloschu audzinatšanu. Svehīdeenās winsch lahdz pusduzi baloschu nefot us trahmu tirgu, kur pehdejā laikā cerihkota prahwa baloschu tirgoščands nodala. Nu noteeklot tā, ka baloschi, kurus winsch svehīdeena par deesgan lehtu naudu pahrdod, virmdeenā pahřsreenot pee wina atpakał.

— Rīgas vīrstu fabrika „Meteor”, kā Rīgas laikraksti
sino, 19. jūlijā šč. g. nākšot apgabala teesā wairakholisjana,
lai apmeerinatu Aug. Nāhlbrandta lga prasījumu par 2500
rubleem. Gruntsgabals ar buhwēm esot 2239 kvadratafis
plāsfhs, pee kam uš ta esot hipoteķu parahda par 297,500 rub-
leem. Solisjana sahksjoties no 476,971 rbf. 80 kap.

— „Atlas“. Rā „Widsemes gubernas ovisē“ ißsludinats, 11. oktobri sch. g. apgalteesā pahbos maschinu fabriku „Atlas“ lihds ar klaht peederoscho imobilu, lai apmeerinatu Wina Keisaristikas Augstibas Leelknasa Alekseja Aleksandrowitscha prasijumu par 7037 rbl. Gruntsgabals esot 8725 kvadraatasis leels, pee kam us ta atronotees hipotelu parahbu par 303,726 rubleem. Solischnana sahlschootes no 250,000 rbl.

No Rīgas. Rīga ubags — Jelgawā namu ihafch-neeks. Pa Rīgas eelām un Daugavmalas tirgu pastahwigi blandās tāhds apmehram 35—40 gabus wezs wihreetsis, karsch gluschi halihžis, hawilzees un baschreis pat pa semi rahvodaams iuhds vēz „dahwaninas“, kas winam teek jo beeschi paſneegta, pirmslahrt tadehk, ka winsch prot loti ſchehlā, gauduligā balsi iuhgtees, un otrfahrt tadehk, ka winsch prot iſlittees var wiſai nespelhžigu un kroplu. Uſturedamees ilgaku laiku Jelgawas ap- fahrtēs un kāpdi Jelgavu apmehledamē es ūtiku ičo uba-

fahrtne un beeschi Zelgawu apmellebams, es satiku tcho ubagotaju Zelgawa us eelas, kad tas paſchulaik ifnahza no kahda nama. Lai gan pateesi & masleet kropls, kad tomehr no ta kropluma un gaudenuma, kahdu winsch rahda Rigā ubagobams, nebij ne elnas. Tas staigaja slingreem, spehjiga wiherescha ſoleemi un runoja patihlamā, ſtaidrā balsi; ari apgehrbees tas bij glibhi un tihri. Apklauſijees par wina personibu pee tas mahjas cedſhwotajeem, dabuju ſinat, la ſchis lungs eſot ſchās un wehl kahdas zitas mahjas ihpachneeks. Wehl man ſtahſtija, la winsch ejot Rigā „ſchepte“, bet weenu waj diwas reifes mehnest abrauzot us Zelgawu ſaxent nomas naudu no ſamu mahju eemihneekeem, ſuras eenahkot wairali ſinti rubku gadd (weens teiza 7—800 rbl., otrs un treſchais — la 1000 waj wehl wairal). Pee ſcha wiſa wehl ſtahſtitaji peemetinaja, ka winu mahju fainmeels eſot kreetji turigs wihrs, jo eſot labu graſi eelrahjis un noguldijis daschadās krajkafes nebaltām deenām. Walar ſtastavu ſcho paſchu Zelgawas nomu ihpachneelu ſche Rigā us Daugavmalas tirgu, pretim pontonu tiltam, tehrpuſchos ſawōs agrak parafidōs noplihſuſchōs ubaga lankardōs. Tas parafidā kahriā katri garamgahjeju ſchehligi luhdſa: „Dobdat nabadsinam kahdu dahwaninu! Dobdat kroplitim kapeizinu!“ Peefrehju pee „bagata ubaga“, atgahdinaju tam wina personibu un ſtahwokli, un, ſagrahbis to aif apfakles, gribēju to nodot polizijsai. Bet te neſpehzigais ubags ſaſlehjās, uſmeta manim duſmigu ſtateenu, un ar apbrihnojamu iſweizibū ifrahwās no manām rošām. Eksams es ſpehju apkertees, winsch jau bija paſudis beesha tirgu apmelleitaju mudschelli. Man zits nelas neatlikās, kā noſtatitees un pee ſewis pahrdomat: kahdu gan Rigā naw to ubagu! Bīk daudſreis tu, zilwels, eedobi ſawu waiga ſweedrōs godigi novelemito graſiti kahdam neleetim — besdarbim, tas ſimitkahrt bagatals par tewi, dahwanas paſnees- dzejū!

No Vidsemes. Lauku stahwollis. „Baltische Wochenschrift“ uz 60 eesuhtitu snojumu pamata par Vidsemes un Igaunijas druwu stahwolli fastahdijuši pahrskatu, iš kura išnesi mam feloschas finas: Schis gads raschas finā ūchimbrischan apfola loti dauds un seena un ahholina finā sawu apfolijumu arī jau sposchi išpildījis. Sahle bij leeliski augusi un laiks seena sawahlfchanai bija loti labs. Tabeikl ūchogad tajā laikā, kura zitōs gads tilko eefahka plaut seenu, leela dala seena, kurešč labuma finā wišai teizams, jau sawahkta. Waſaras labibas stahwollis zaurmehā ir labs un loti labs. Leelos las kaites waſaras labibai padarijis tikai leetus maija mehnē ūcha beigās; semes wirskahtē ūjūšia zeeta waj ūchjums aifſakloti; arī weldrē labiba daſchās retās weetās ūgahsta. Leetus lijis peeteeloschā, bet weetām arī pahrleegigā mehrā, tā ka ūchjumi semās weetās puhtot. Daſchās weetās bijis arī leetus truhkums. Bet ūchahdas kaites bijuschas tikai neleelōs gabas lōs. Druwu stahwollis wiſpahrigi esot loti eepreežinoſchs. No waliſis eelscheenes atwestas labibas ūchklas loti labi dihgnichas, daſchlahrt labaki, nela zerefs, tabeikl ūchi ūchlla pabeek tapuji iſſehtia un zaur to labiba nogahschotees weldrē. Atri kārt upukeli labi augot; bet iſrahdotees, ka ūchlla ne wiſur bijus

